

לחץ וטראומה: עבודה סוציאלית מיועדת טראומה

Stress and Trauma: Trauma Informed Social Work

לקראת תואר ראשון

סמסטר א' תשפ"ב

1110-3761

מועד הקורס: יום ד' 8:00-10:00

ד"ר נגה צור

משרד: חדר 251 **טלפון: 6409074** **דואר אלקטרוני: nogatsur@tauex.tau.ac.il**
שעת קבלה: בתיאום מראש.

תיאור הקורס

תגובות לאירועי משבר וטראומה מערבות תהליכים ביופסיכוסוציאליים רב ממדיים. רבים מבין הפונות והפונים לשירותי העבודה הסוציאלית נחשפו בעבר ו/או חשופים בהווה ללחץ מתמשך וטראומה. אי לכך, ישנה חשיבות רבה לאיתור חשיפה לאירועי לחץ וטראומה בקרב הפונים, הבנת האופן שבו הללו באים לידי ביטוי במצוקות הפרט והמשפחה, ופיתוח מענה מותאם לצרכים ייחודיים אלו. מטרת הקורס היא להקנות בסיסי ידע מרכזיים בנושא טראומה אשר יכולים לתרום לעבודתן. של עובדות ועובדים סוציאליים עם א.נשים שעברו משבר וטראומה.

מטרות הקורס:

- היכרות עם התגובות הנפוצות בקרב א.נשים שנחשפו לחוויות טראומטיות והתמצאות בתיאוריות המסבירות תגובות ייחודיות אלו
- היכרות עם העקרונות הבסיסיים של עבודה סוציאלית מיועדת טראומה
- הבנת ההקשר הפוליטי-חברתי-תרבותי של ההכרה והטיפול בטראומה
- קידום החוסן האישי והמקצועי דרך הפריזמה של טראומטיזציה משנית

אופן הלמידה וחובות הקורס:

- הקורס מתוכנן להילמד באופן סינכרוני. יתכנו שינויים והתאמות באופן הלמידה.
- קריאה שוטפת והשתתפות בהרצאות.
- עבודה מסכמת (100% מהציון).

הנחיות לעבודה מסכמת

- בחרו את אחת ד הפונות או הפונים מההכשרה המעשית (לא בהכרח משנה זו).
1. תארו בקצרה את הפונה, סיבת פנייתה, השירות בו התבצעה ההתערבות, ואת מהלך ההתערבות בקצרה. (10 נקודות)
 2. התייחסו לאירועי לחץ וטראומה בחיי הפונה בעבר ובהווה. תארו אותם בקצרה והסבירו מדוע משקפים מצבי לחץ, משבר או טראומה. (10 נקודות)
 3. בחרו את אירוע הלחץ/טראומה המשמעותי ביותר לדעתכם. הציגו סקירה קצרה של הספרות בנושא, והתייחסו לתגובות קצרות וארוכות טווח כפי שעולה מהספרות לגבי טראומה מסוג זה. (30 נקודות)
 4. דונו באופן שבו הלחץ או טראומה השפיעו ומשפיעים להערכתכם על חיי הפונה – בעבר ובהווה. התייחסו לתגובות רגשיות, קוגניטיביות, התנהגותיות, בין-אישיות ומשפחתיות. (30 נקודות)
 5. תארו בקצרה את ההתערבות שנעשתה בפועל עם הפונה, והמידה שבה היא לקחה בחשבון את התגובות ללחץ וטראומה. התייחסו גם למה ניתן היה לעשות אחרת מתוך הפריזמה של עבודה סוציאלית מיודעת טראומה. (20 נקודות)

הנחיות כלליות:

- היקף העבודה לא יעלה על 8 עמודים, לא כולל ביבליוגרפיה.
- על העבודה להיות מוגשת ברווח כפול, על פי כללי ה-APA-7.
- העבודה תוגש ביחידים או זוגות.

מועד ההגשה: 31.1.22

תכנית השיעורים:

* כל חומרי הקריאה ומצגות השיעורים יהיו זמינים במודל
* קריאת חובה מסומנת בכוכבית

שיעור 1: מהם מצבי משבר וטראומה? טיפולוגיה והמשגה

*Shalev, A., Liberzon, I., & Marmar, C. (2017). Post-traumatic stress disorder. *New England Journal of Medicine*, 376(25), 2459-2469.

שיעור 2-3: תגובות פרי-טראומטיות, אקוטיות וכרוניות למשבר וטראומה: סיווג ואבחון

*הרמן, ג. ד. (2015). *טראומה והחלמה* (פרק 1). עם עובד, תל אביב.

Solomon, Z., Horesh, D., Ein-Dor, T., & Ohry, A. (2012). Predictors of PTSD trajectories following captivity: A 35-year longitudinal study. *Psychiatry research*, 199(3), 188-194.

שיעור 4: טראומה ביחסים מוקדמים, Attachment trauma

*הרמן, ג. (2015). *טראומה והחלמה* (פרק 5). עם עובד, תל אביב.

*Van der Kolk, B. A. (2017). Developmental trauma disorder: toward a rational diagnosis for children with complex trauma histories. *Psychiatric Annals*, 35(5), 401-408.

Katz, C., Tsur, N., Nicolet, R., Klebanov, B., & Carmel, N. (2020). No way to run or hide: Children's perceptions of their responses during intrafamilial child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 106, 104541.

Schimmenti, A., & Caretti, V. (2016). Linking the overwhelming with the unbearable: Developmental trauma, dissociation, and the disconnected self. *Psychoanalytic Psychology*, 33(1), 106.

שיעור 5: מודלים קוגניטיביים-התנהגותיים של תגובות פוסט-טראומטיות

*Janoff-Bulman, R. (1989). Assumptive worlds and the stress of traumatic events: Applications of the schema construct. *Social Cognition*, 7(2), 113-136.

Ehlers, A., & Clark, D. M. (2000). A cognitive model of posttraumatic stress disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 38, 319-345.

שיעור 6: דיסוציאציה וזיכרון

*זומר, א. (2004). טראומות ילדות והפרעות ניתוק. בתוך צ. זליגמן וז. סולומון (עורכות), *הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות*. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, מרכז אדלר, אוניברסיטת תל אביב.

Brewin, C. R., Dalgleish, T., & Joseph, S. (1996). A dual representation theory of posttraumatic stress disorder, *Psychological Review*, 103, 670-686.

Spiegel, D. (1997). Trauma, dissociation, and memory.

שיעור 7-8: החוויה הגופנית לאחר טראומה

*טלמון, ע. (2018). טראומה בראי הגוף. *מפגש*, 15, 54-57.
<https://user-1723486.cld.bz/haruv-nekudat-mifgash-15/54/>

ואן דר קולק, ב. (2021). *נרשם בגוף: מוח, נפש וגוף בריפוי מטרומה*. פרדס הוצאה לאור.

Defrin, R., Schreiber, S., & Ginzburg, K. (2015). Paradoxical pain perception in posttraumatic stress disorder: the unique role of anxiety and dissociation. *The Journal of Pain*, 16(10), 961-970.

Rothschild, B. (2003). *The body remembers casebook: Unifying methods and models in the treatment of trauma and PTSD*. New York, NY: WW Norton (pp. 3-17).

שיעור 9: טראומה במשפחה

*Ensink, K., Berthelot, N., Bernazzani, O., Normandin, L., & Fonagy, P. (2014). Another step closer to measuring the ghosts in the nursery: preliminary validation of the Trauma Reflective Functioning Scale. *Frontiers in Psychology*, 5, 1471.

Tsur, N. (2020). "My own flesh and blood": The implications of child maltreatment for the orientation towards the body among dyads of mothers and daughters. *Child Abuse & Neglect*, 104, 104469.

שיעור 10: הקשרים חברתיים-פוליטיים של מופעים פוסט-טראומטיים

*Humphreys, C., & Joseph, S. (2004, November). Domestic violence and the politics of trauma. In *Women's Studies International Forum* (Vol. 27, No. 5-6, pp. 559-570). Pergamon.

Brown, L. S. (2004). Feminist paradigms of trauma treatment. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 41, 464-471.

Radstone, S. (2007). Trauma theory: Contexts, politics, ethics. *Paragraph*, 30(1), 9-29.

שיעור 11: טראומטיזציה משנית

*Figley, C. R., & Ludick, M. (2017). *Secondary traumatization and compassion fatigue*. In S. N. Gold (Ed.), *APA handbooks in psychology®. APA handbook of trauma psychology: Foundations in knowledge* (p. 573–593). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000019-029>

Baum, N. (2016). Secondary traumatization in mental health professionals: A systematic review of gender findings. *Trauma, Violence, & Abuse*, 17(2), 221-235.

Dekel, R., & Solomon, Z. (2006). Secondary traumatization among wives of Israeli POWs: The role of POWs' distress. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 41(1), 27.

שיעור 12-13: עבודה סוציאלית מיוענת טראומה

*Levenson, J. (2017). Trauma-informed social work practice. *Social Work*, 62(2), 105-113.

Bowen, E. A., & Murshid, N. S. (2016). Trauma-informed social policy: A conceptual framework for policy analysis and advocacy. *American journal of public health*, 106(2), 223-229.